

**POHODNE POTI
NA PRAGU LJUBLJANE
PODEŽELJE SE PREDSTAVI**

KAZALO

I. UVOD	...	3
II. POHODNE POTI Z ORGANIZIRANIMI POHODI	...	3
1. BOROVNIČEVA POHODNA POT	...	4
• Zanimivosti	...	5
• Ponudba ob poti	...	5
2. KOSTANJEVA POHODNA POT	...	7
• Zanimivosti	...	7
• Ponudba ob poti	...	7
3. KROŽNA POHODNA POT POD PUGLEDOM	...	10
• Zanimivosti	...	11
• Ponudba ob poti	...	12
4. OSTROVRHARJEVA POT	...	13
• Zanimivosti	...	14
• Ponudba ob poti	...	16
5. POHODNA POT PO LJUBLJANSKEM BARJU	...	17
• Zanimivosti	...	18
III. DRUGE POTI	...	20
1. POHODNE POTI	...	20
• OZNAČENE POTI	...	20
• POT KURIRJEV IN VEZISTOV NOV SLOVENIJE	...	20
• EVROPSKA PEŠPOT E6	...	21
• EVROPSKA PEŠPOT E7	...	22
• PLANINSKE POTI	...	22
2. GOZDNE UČNE POTI	...	24
• GOZDNA UČNA POT PO ŠMARNOGORSKI GRMADI	...	24
• Ponudba ob poti	...	24
• GOZDNA NARAVOSLOVNA UČNA POT MALI VRH	...	25
• Ponudba ob poti	...	25
IV. PRAVILA OBNAŠANJA	...	26
V. POHODI – ŽIGI	...	27

I UVOD

Marsikdo želi vsaj ob koncu tedna pozabiti na hrup, slab zrak in ostale neprijetne strani mestnega življenja. Veliko meščanov je tako že odkrilo lepote ljubljanskega podeželja in možnosti za preživljanje prostega časa, ki jih narava nudi le nekaj kilometrov stran od mestnega jedra.

Ena od priljubljenih aktivnosti je pohodništvo – organizirano ali po lastni izbiri. V preteklem desetletju je na podeželju nastalo več pohodnih poti. Ustrezno so označene z usmerjevalnimi tablami, ob poteh pa nas spremljajo različne zanimivosti in najrazličnejša ponudba – od domače hrane, sokov, sadja, do raznih prireditev, ki potekajo skozi vse leto.

Upamo, da se boste po teh poteh podali sami ali pa se nam pridružili na katerem od pohodov ter uživali v prelepi naravi in na svežem zraku.

Da bo vse skupaj še bolj zanimivo, smo vam pripravili tudi pohodno knjižico, v kateri lahko zbirate žige pohodov.

II POHODNE POTI Z ORGANIZIRANIMI POHODI

Vse informacije o pohodih na opisanih poteh lahko najdete na W: <http://www.ljubljana.si/si/mescani/kmetijstvo/gradiva/publikacije/default.html>

1 BOROVNIČEVA POHODNA POT

Izhodišče: parkirišče pred Kulturnim domom, Podgrad.
Trajanje (v eno smer): peš – 4 ure, s kolesom – 1,5 ure
Info: Turistična kmetija Pri Lazarju, Podgrajska c. 9c, 1129 Ljubljana Zalog, T: 01 528 18 62; Planinski dom Janče, Janče 1, 1129 Ljubljana Zalog, T: 01 367 10 29

POHOD – prva ali druga nedelja v juniju

Organizator: Turistično društvo Besnica – Janče
Kontakt: Srečko Birk, T: 01 367 10 07, M: 041 503 964,
W: www.sadnacesta.si

Začetek poti je v Podgradu blizu sotočja treh rek – Ljubljanice, Kamniške Bistrice in Save, kjer lahko pustite avto, ali pa pri kažipotu z glavne ceste zavijete levo in se peljete do Turistične kmetije Pri Lazarju, kjer se vam odpre prelep pogled na Ljubljansko kotlino. Ob kmetiji je panoramska tabla z vrisano potjo. Mimo kmetije vas pot pelje do vzpetine Grmadnik s čudovitim razgledom na Šmarno goro in Triglav. Pot nadaljujete do domačije Pri Tomažetu, mimo kapelice skozi bukov gozd do domačije Jakopič, mimo spomenika padlemu komandantu v 2. svetovni vojni, do domačije Kostevc, po grebenu do domačij Črnivec ter Balant, čez gozd do osnovne šole Gabrje pri Jančah. Pot se zaključi pri Planinskem domu Janče. Povratek je predviden po isti poti.

OPOZORILO:

Pohodnikom s slabšo telesno kondicijo priporočamo, da si za povratek organizirajo avtomobilski prevoz.

• ZANIMIVOSTI

KAPELICE IN ZNAMENJA – postavljali so jih v spomin na kakšen dogodek, priprošnja za srečno vrnitev, ozdravitev, srečo pri živini ipd. Naj omenimo samo nekatere: **križ na T'rjavem klancu** – po poti od Lazarja do domačije Pri Tomažetu so do 2. svetovne vojne, ko po dolini Besnice še ni bilo poti, z vozovi vozili steljo, les ipd. Križ stoji kot spomin na nesrečo, ki se je zgodila ob prevozu lesa; **znamenje pri Jesihu** – postavljeno je bilo v spomin na dogodek, ki naj bi se zgodil še v 19. stoletju. Tedaj so preko Janč do Stične vozili prodajat živino na sejme. Nekoč sta se s sejma, kjer sta prodala vole, vračala oče in hči. Oče je deklici pod obleko skrnil denar od prodanih volov. Na poti so ju ustavili roparji, ki so tu vedno prežali na kmete. Oropali so ju in kmeta ubili; **velika kapelica na Jančah** – postavljena je bila 1897 leta v spomin na epicenter velikega ljubljanskega potresa, ki je bil v noči s 14. na 15. april 1895.

SPOPAD S TURNERJI – ob propagandnem izletu nemških Turnerjev iz Ljubljane na Janče je prišlo 23.5.1869 do krvavih spopadov z domačini. Kmetje so Nemcem iztrgali zastavo in jo poteptali. Nemce so nagnali, avstrijske oblasti pa so poslale na Janče orožnike in četo vojakov. Mnogo kmetov je bilo obsojenih na zaporne kazni, spopad pa je zahteval tudi smrtno žrtev.

JANČE – ime naj bi dobile bodisi po janičarjih, ki so tu hodili v času turških vpadov, bodisi po jagenjčkih (jančkih), ki naj bi jih bilo tu v preteklosti kar veliko.

• PONUDBA OB POTI

Kmetije, ki ležijo ob Borovničevi pohodni poti, spadajo tudi v ponudbo Sadne ceste med Javorom in Jančami. Pri vseh, če ni navedeno drugače, se je potrebno predhodno najaviti. Le korak levo in desno od Borovničeve poti pa najdete še druge kmetije, ki so vključene v Sadno cesto.

Domačija BALANT

Srečo Birk
Vnajnarje 5
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 367 10 07
M: 041 503 964
Ponudba: šparglji, jagode,
breskve, hruške, jabolka

Domačija BERNARDIN

Tatjana Mesarič
Zvonimir Perc
Vnajnarje 13
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 367 10 14
M: 051 602 309, 051 602 301
E: djmesy@gmail.com
Odpiralni čas: petek, sobota,
nedelja – po predhodni
najavi
Ponudba: izletniška kmetija,
prostor za zaključene
družbe, kosila, adventni
venčki, delavnice izdelave
cvetja iz papirja

Domačija ČRNIVEC

Zdravko Gale
Vnajnarje 4
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 367 10 08
M: 031 814 089
Ponudba: jagode, češnje,
jabolka

Domačija JAKOPIČ

Tone in Sonja Marn
Vnajnarje 16
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 367 10 17
M: 041 539 634
Ponudba: jabolka, borovnice,
kostonj, gobe

Planinski dom JANČE

Janče 1
1129 Ljubljana Zalog
T: 01367 10 29
Ponudba: enolončnice,
nedeljska kosila, prenočišča,
v zimskem času domači
izdelki (klobase), naročila za
zaključene družbe

Domačija KOSTEVČ

Srečko in Vida Hribar
Vnajnarje 7
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 367 11 85
M: 031 335 298
Ponudba: jagode, maline,
slive, hruške, češnje

Turistična kmetija

PRI LAZARJU
Milan Bizjan
Podgrajska cesta 9c
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 528 18 62
M: 041 807 146

E: milan.bizjan@volja.net
W: www.pri-lazarju.si
Odpiralni čas:
petek 14h – 20h, sobota in
nedelja 8h – 20h,
za zaključene družbe po
dogovoru
Ponudba: ekološko pridelano
sadje in sadni izdelki,
mleko, suhomesnati in
mlečni izdelki, organiziranje
prirreditve, darila, prostor
za piknike, razgledna točka,
mini živalski vrt
Nastanitev: štiri sobe, ena
soba za invalide

Domačija LEVIČNIK

Pavel Levičnik
Podgrajska cesta 5
1129 Ljubljana Zalog
T: 01 528 10 90
M: 041 612 296
Ponudba: sadje

2 KOSTANJEVA POHODNA POT

Izhodišče: Sostro – zadnja postaja LPP št. 13
Trajanje (v eno smer): peš – 4 ure, s kolesom – 1,5 ure
Info: Turistična kmetija Kamnikar, Mali Vrh 3, 1260 Ljubljana
Polje, T: 01 366 90 23

POHOD – druga nedelja v oktobru

Potek pohoda: pohod poteka po delu Kostanjeve pohodne poti, nato pa zavije proti posestvu Razori in pohodniki se vrnejo na izhodiščno točko.

Organizator: Posestvo Razori, Zagradišče 13
Kontakt: Majda Čuš, T: 01 542 86 87, M: 031 655 659

Prva tabla na končni avtobusni postaji nas usmeri po glavni cesti proti Sadinji vasi. Pri tabli Češnjica se pot odcepi na levo proti vasi. Teče skozi vas, mimo kmetij Snopičar in Mrkotovc do vasi Zagradišče in po makadamski poti na vrh vzpetine do vasi Javor. Od tu se nam odpre lep razgled na Zagradišče in Ljubljano. Pot nas pelje po slemenu proti Malemu Vrhu. V zadnjem delu se priključi na Gozdno naravoslovno učno pot Mali Vrh. Povratek je predviden po isti poti.

OPOZORILO:

Pohodnikom s slabšo telesno kondicijo priporočamo, da si za povratek organizirajo avtomobilski prevoz.

• ZANIMIVOSTI

Do leta 1871, ko so v Kamniku postavili sodobno smodnišnico, sta na območju Sostrega delovali dve smodnišnici. Leta 1762 ju je postavil Anton Kappus. Okoliški kmetje so iz gnoja, zemlje in zidnih ruševin izdelovali zmes, ki so jo nekaj let namakali v gnojnici. Tej zmesi so v smodnišnici dodali žveplo in oglje ter dobili trdo mešanico, ki so jo mleli v posebnih mlinih na Dobrunjščici. Leta 1871, ko je bila v Kamniku postavljena nova smodnišnica, so v Sostrem, na veselje domačinov, ki so bili siti pogostih eksplozij, opustili proizvodnjo smodnika.

• PONUDBA OB POTI

Pri vseh ponudnikih, če ni navedeno drugače, se je potrebno predhodno najaviti.

Gostilna PRI KOVAČU

Cesta II. grupe odredov 82
1261 Ljubljana Dobrunje

T: 01 542 95 77

Odpiralni čas: vsak dan 8h
– 23h, torek zaprto

Ponudba: domača kuhinja in
pizze iz krušne peči, domače
slaščice, koline (pozimi),
sreda in četrtek – svinjska
rebra, ribje jedi

Kmetija SNOPIČAR

Ivan Porenta

Češnjice 14

1261 Ljubljana Dobrunje

T: 01 542 97 54

M: 031 790 047

Ponudba: sadje, zelenjava

Kmetija MRKOTOVC

Matjaž Mlakar

Češnjice 9

1261 Ljubljana Dobrunje

T: 01 542 97 84

M: 031 587 841

Ponudba: jagode, češnje,
breskve, jabolka, hruške

ŽAGARSKI VRH

Jože Žibert

Dom radioamaterjev

Žagarski vrh

T: 01 367 11 38

Ponudba: čaj, kava, sok

Posestvo RAZORI

Majda Čuš

Zagradišče 13

1261 Ljubljana Dobrunje

T: 01 542 86 87

M: 031 655 659

Ponudba: reja plemenskih
burskih koz, pridelava
ekološke zelenjave
in sadja, programi
zaposlitvene rehabilitacije in
usposabljanja na delovnem
mestu, seminarski turizem

Turistična kmetija

KAMNIKAR

Brane Zajec

Mali vrh 3

1129 Ljubljana Zalog

T: 01 366 90 29

Odpiralni čas: petek, sobota
in nedelja po predhodnem
naročilu

Ponudba: izletniški turizem,
kosila, mošt, kruh, sadje in
sadni izdelki, pecivo

3 KROŽNA POHODNA POT POD PUGLEDOM

Izhodišče: Mali Lipoglav

Trajanje: krajši krog – 2 uri, daljši krog – 3,5 ure

Info: Društvo podeželja Lipoglav, Mali Lipoglav 3a,
1293 Šmarje Sap, T: 01 786 85 26

POHOD – tretja sobota v septembru

Pot poteka po gričevnatem območju jugovzhodnega dela Mestne občine Ljubljana, delno pa tudi po meji z občino Grosuplje. Dolga je približno 14 kilometrov, speljana pa je skozi šest zaselkov na tem območju – Mali in Veliki Lipoglav, Repče, Brezje, Selo pri Panchah in Pance. Start in cilj poti je pred Kmečkim turizmom Pri Jakopcu v središču vasi Mali Lipoglav (dostop: Ljubljana Sostro – Podlipoglav – Mali Lipoglav ali Motel Grosuplje – Perovo – Zgornja Slivnica – Mali Lipoglav). Pot je imenovana po hribu Pugled, ki je s 615 metri nadmorske višine najvišja vzpetina tega območja. Pot je, speljana po razgibanem terenu, delno pa tudi po krajevnih cestah, večinoma pa po gozdu in med polji. Dvokrat se spusti v dolino, do najnižje višine 400 m.n.v., in se dvokrat povzpne do 600 m.n.v. Primerna je skoraj za vsakega in jo je moč prehoditi v treh urah in pol normalne hoje. Tisti s slabšo fizično kondicijo se lahko sprehodijo po krajši poti, ki na Velikem Lipoglavu zavije proti Malemu Lipoglavu do izhodiščne točke.

• ZANIMIVOSTI

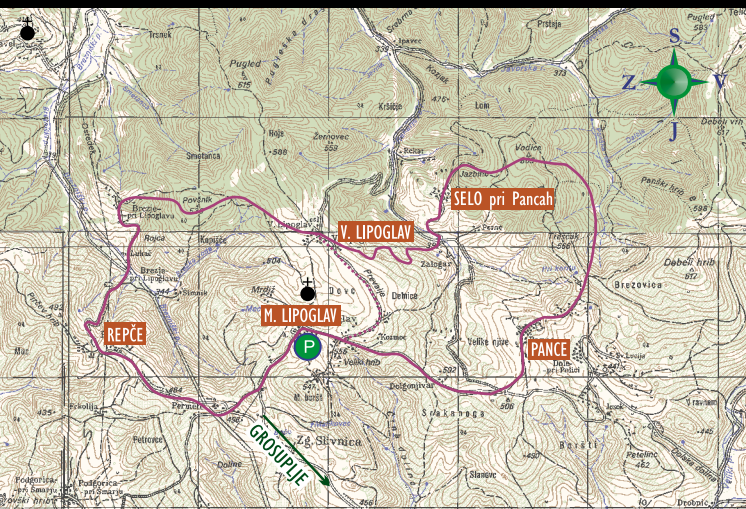
RUDNIK SREBRA v dolini Panške reke – v tako imenovani Srebrni dragi so do leta 1939 kopali srebrno rudo in jo vozili v Ljubljano na predelavo. Rudnik so zaprli, ostal pa je še zelo dobro viden jašek.

VAŠKA SUŠILNICA ZA SADJE – na Malem Lipoglavu si lahko ogledate obnovljeno sušilnico za sadje.

Kontakt: Miran in Jožefa Grum, Mali Lipoglav 7,
1293 Šmarje – Sap, T: 01 786 81 36

MALI in VELIKI LIPOGLAV – ime sta dobila po lipah, ki stojijo ob cesti v dolino. Zakaj je eden mali in drugi veliki, obstaja več razlag: Veliki je višje od Malega Lipoglava; Veliki naj bi nastal prej kot Mali; v vsaki vasi naj bi posadili po dve lipi. Ker naj bi na Velikem Lipoglavu rasli hitreje, je tako postal Veliki.

KROKARJEV GRAD – stal je na Kačjem hribu, vzpetini na koncu Panc, kjer so v času arheoloških izkopavanj v sredini 30. let 20. stoletja našli ostanke prazgodovinskega naselja. O gradu danes ni nobenega sledu več.

• PONUDBA OB POTI

Turistična kmetija
PRI JAKOPCU

Mali Lipoglav 10,
1293 Šmarje Sap
T: 01 786 80 72

Odpiralni čas: vsak dan, 8h
– 22h, srede zaprto

Ponudba: nedeljska kosila,
sprejem družb do 90 ljudi,
suhomesnati izdelki

PANCE TOP d.o.o.

Pance 21
1261 Ljubljana Dobrunje
T: 01 786 80 53

Odpiralni čas: ponedeljek
do petek 11h – 22h, sobota,
nedelja in prazniki 9h – 22h

Ponudba: prostor za
praznovanja (25 – 50 oseb),
hrana po naročilu,
organiziran prevoz

④ OSTROVRHARJEVA POT

Izhodišče: Podgrad pri Ljubljani; pot je krožna
Trajanje: s postanki 3 ure

Info: Milan Bizjan, T: 01 528 18 62, M: 041 807 146,
E: milan.bizjan@volja.net; Jure Grlic, M: 041 956 831

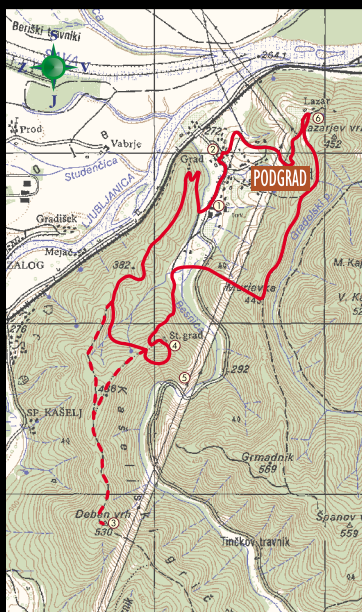
POHOD – zadnja nedelja v aprilu

Izhodišče poti je vas Podgrad pri Ljubljani. Do nje lahko pridete z avtomobilom (15 km iz Ljubljane) ali peš s postaje avtobusa LPP št. 11 oziroma z železniške postaje Zalog (25 minut hoje).

Pohodna pot se prične sredi vasi pri Kulturnem domu, kjer lahko tudi pustite avtomobil. Pot je označena in vodi po Kašeljskem hribu, mimo ostankov dveh srednjeveških gradov (oba sta pripadala gospostvu Osterberg (Ostri vrh), domovanju slavnih vitezov Ostrovrharjev), do nekdanjega kamnoloma mlinskih kamnov pod Starim gradom, se spusti do potoka Besnica, ga preči in se vzpne na nasprotni hrib Murjevka, od koder je lep pogled na ruševine in kamnolom ter na Janško hribovje.

Pot se konča na Turistični kmetiji Pri Lazarju nad sotočjem Ljubljanice, Save in Kamniške Bistrice. V celoti poteka po senčnih gozdnih poteh z lepimi razgledišči po bližnji in daljnji okolici.

Podaljšana varianta pohodne poti vključuje tudi razgledišče Debnji vrh (530 m.n.v.).

• ZANIMIVOSTI

SOTOČJE TREH REK – pomembno vlogo na tem območju sta imeli reki Ljubljanica in Sava. V naselju Podgrad, kjer je začetek Sadne ceste, se obe reki združita še s Kamniško Bistrico v sotočje treh rek. Ljubljanica in Sava sta bili plovni in vir oskrbe z ribami. Sotočje je omenjal že Valvasor, vendar je navajal sotočje štirih rek – Ljubljanice, Save, Kamniške Bistrice in Besnice. Po Savi so splavarji (“flosarji”) vozili les in se zahvaljevali sv. Miklavžu (Nikolaju) za varovanje pred nesrečo. Po Ljubljanici je nekoč potekal rečni tovorni promet med Kranjsko in Hrvaško, pristanišče je bilo v Zalogu.

RIMSKA UTRDBA – s poti po robu Kašelskega hriba je lep razgled na ostrn pod Zalogom, kjer je od 2. do 4. stoletja nad tedanjim sotočjem Ljubljanice in Save stala rimska utrdba, ki je varovala tedanji prehod čez Savo proti Trojanam. Od nje so ostali le še temeljni obrambnega zidu, ki pa niso vidni.

KEMIČNA TOVARNA – v Podgradu stoji nekdanja oljarna, ena najstarejših kemičnih tovarn na slovenskem, osnovana leta 1450 kot Osterberger Ölfabrik. Izdelovala je firnež, oljne barve in špirit. Leta 1860 je pogorela, a so jo obnovili. Po 1. sv. vojni sta jo zapuščeno kupila kemika Ana in Evgen Kansky. V njej so izdelovali eter in druge kemikalije. Prejšnje vodno kolo za pogon strojev so nadomestili s turbino in električnim generatorjem. Po 2. svetovni vojni so tovarno nacionalizirali in preimenovali v Kemično tovarno Arbo, ki je izdelovala dodatke za lake in barve. Leta 1992 je bila vrnjena lastnikom. Obratovati je prenehala 2001 leta.

STARI GRAD (OSTERBERG – Ostri vrh) – najstarejša omemba gradu je v delilnem pismu iz l. 1256, po katerem je Osterberg pripadel Filipu Spanheimu, oglejskemu patriarhu in salzburškemu nadškofu. Grad je bil tako najprej v rokah rodbine Spanheim, ki ga je verjetno že tedaj opustila in nekoliko nižje zgradila nov grad. Po njihovem izumrtju so gospostvo do leta 1360 imeli v lasti Goriško-Tirolski grofje, do leta 1567 pa Gallenbergi. Zadnji od njih, Jurij pl. Gallenberg, je umrl v bitki s Turki leta 1562 med službovanjem v Bihaču. Potem so ga do leta 1688 imeli v lasti Raspi z Dola, nato pa do 19. stoletja dolski Erbergi. Kasneje je grad prehajal iz rok v roke, nekaj časa je bil v lasti Franca Povšeta, od 1930 leta pa je v lasti podgrajskih tovarnarjev Kansky.

GRAD (Vila Kansky) – prvi grad na tem mestu so postavili Spanheimi v 13. stoletju, po izumrtju Gallenbergov pa je ostal neposeljen in je hitro propadel. Leta 1789 je baron Jožef Kalasanc Erberg z Dola ruševine gradu podrl in na njihovem mestu pozidal renesančno vilo. Od ostankov nekdanjega gradu je ohranil le vzhodni zunanji zid, visok približno 10 metrov in prav toliko dolg. Leta 1822 je ob južnem robu grajskega dvorišča zgradil še pritlično oskrbniško hišico. Na njene zidove je vzdal ornamentalne fragmente iz modre keramike (verjetno ostanke grajskih peči), kamnite topovske krogle in fragment iz marmorja s silueto v rimski togi (del rimskega nagrobnika). Vila je imela rdečo fasado, zato so ji pravili tudi Rdeči grad. Leta 1932 sta zakonca Kansky zravnila vzhodni del zemljišča in dozidala še enkrat toliko veliko polovico današnje trietažne vile. Za hišo so vidni ostanki nekdanjega zidu, ki so ga kasnejši graditelji pustili nedotaknjene in še danes štrli iz fasade. Tudi na zahodnih tleh so ostanki nekdanjega zidu, ki dajejo slutiti obliko najstarejšega gradu Osterberg. Grb nad vhodnimi vrati je kasnejšega datuma in predstavlja rodbinski grb družine Kansky.

5 POHODNA POT PO LJUBLJANSKEM BARJU

Izhodišče: Cerkev sv. Mihaela, Črna vas

Trajanje: 3 ure hoje po ravnem

Info: Turistično društvo Barje, Ižanska c. 305,

Darinka Berdajs, T: 01 427 25 90, E: info@td-barje.si

W: <http://www.td-barje.si>

POHOD – druga sobota v maju

Potek pohoda: v času organiziranega pohoda je zbor udeležencev pri cerkvi sv. Mihaela v Črni vasi ali pa na Sejmišču, Ižanska c. 303. Pohod poteka po barjanskih poljskih poteh in travnikih. Pot je vsako leto drugače speljana in v času pohoda ustrezno označena. Ob poti so organizirana vodstva na različne teme, povezane z Ljubljanskim barjem – ptice in druge živalske vrste, habitati, rastline, vode, kulturna dediščina ipd.

KAMNOLOM MLINSKIH KAMNOV POD STARIM GRADOM NAD POTOKOM BESNICE – nahajališče in tukajšnja izdelava mlinskih kamnov je navedena že v zapuščinski razpravi ob izumrtju osterberških gospodov Gallenbergov iz leta 1567. V kamnolomu so že v poznem srednjem veku sekali mlinske kamne, večinoma v premeru okoli enega metra in debeline 20 centimetrov.

• PONUDBA OB POTI

Turistična kmetija PRI LAZARJU

Milan Bizjan, Podgrajska cesta 9c, 1129 Ljubljana Zalog

T: 01 528 18 62, M: 041 807 146

E: milan.bizjan@volja.net, W: www.pri-lazarju.si

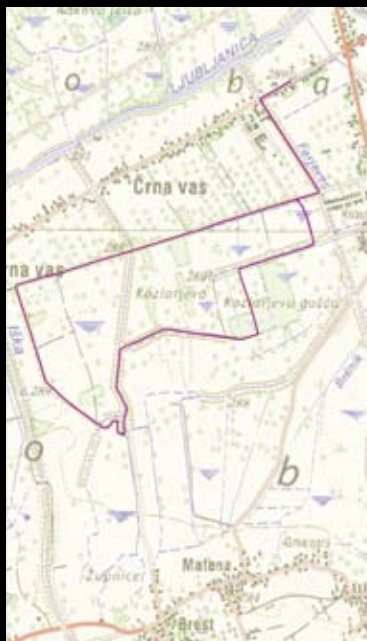
Odpiralni čas: petek 14h – 20h, sobota in nedelja 8h – 20h,

za zaključene družbe po dogovoru

Ponudba: ekološko pridelano sadje in sadni izdelki, mleko, suhomesnati in mlečni izdelki, organiziranje prireditev,

darila, prostor za piknike, razgledna točka, mini živalski vrt

Nastanitev: štiri sobe, ena soba za invalide

Pot se začne pri cerkvi sv. Mihaela v Črni vasi in teče po glavni cesti do odcepa na Brglezov štradon, nadaljuje desno po Rebekovem štradonu do odcepa pred Iščico, kjer odvije levo proti Brestu. Ob poti si je moč ogledati tudi Koščevo učno pot in opazovalnico za ptice. Odcepi se od glavne poti proti Brestu in zavije levo proti Koslerjevi gošči. Ob robu gošče se pot nadaljuje proti spomeniku NOB. Pot se od spomenika usmeri proti Ižanski cesti in pri prvem odcepu odvije levo proti Rebekovem štradonu, nadaljuje po Brglezovem štradonu in črnovaški cesti do cerkve sv. Mihaela.

• ZANIMIVOSTI

Ljubljansko barje – Barje – barje – geograf Anton Melik je 1927 leta definiral pojme: Ljubljansko barje – ime za kotlino med Ljubljano in Vrhniko; Barje – območje, ki leži v Mestni občini Ljubljana in zajema naselja Črna vas, Lipe, Hauptmanca in Ižansko cesto; barje – geomorfološka oznaka za območje s tipičnim rastlinjem in živalstvom.

CERKEV SV. MIHAELA – ena lepših stvaritev slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. Postavili so jo na 300 pilotih. Združuje tako obredni prostor kot bivalne prostore za župnika in učilnico. Plečnik je kot gradbeni material uporabil kombinacijo kamna iz Podpeškega kamnoloma, opeko in les. Notranja oprema je

še vedno originalna. Poseben je tudi zvonik, saj spominja na primorske zvončnice. Ker je moral poskrbeti za lahko gradnjo je za stebre uporabil betonske cevi za kanalizacijo in vodovod, ki jih je zgladil in okrasil z različnimi vzorci v slovanskih barvah – rdeči, zeleni in modri.

ŠTRADONI – poljske poti, ki so jih uredili prvi naseljenci, da so tako sploh lahko dostopali do svojih zemljišč. Sprva so uredili temelje z lesenimi butarami, nanje so nasuli zemljo, vse skupaj pa so še utrdili s peskom. Ime so dobili po prvih lastnikih (Joškov štradon, Uršičev štradon, ...). Poimenovanje je popačenka italijanske besede strada (slovensko cesta).

GRADNJA HIŠ NA KOLIH – zaradi mehkega terena so vse hiše zgrajene na kolih. Ponavadi so za temelje uporabljali jelševe, hrastove ali borove kole (piloti), ki so jih vse do 60-tih let 20. stoletja zabijali izurjeni domačini ročno s pomočjo 100 kilogramskega ovna ("norca") pri čemer so si dajali ritem s klici hoo-ruk. Vsaka hiša stoji v povprečju na 100 pilotih.

KOŠČEVA UČNA POT in PTIČJA OPAZOVALNICA – Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije je postavilo ornitološko Koščevo učno pot in opazovalnico za ptice. Organizirajo vodenja in ogleda. Info: E: dopps@dopps.si, W: <http://www.ptice.org>

KOSLERJEVA GOŠČA – ostanek nižinskega močvirnega gozda. Zanj je značilna drevesna sestava belega gabra in rdečega bora. Še vedno je v njem ohranjena dokaj debela plast šote in zaradi rastišč močvirnega mahu šota še vedno nastaja.

SPOMENIK NOB – postavljen je bil v spomin na pokol domačinov iz Črne vasi, ki ga je med 2. svetovno vojno izvršila organizacija Črna roka.

III DRUGE POTI

1 POHODNE POTI

• OZNAČENE POTI

- Besniška pot, W: http://www.rralur.si/html/po_projekti/ docs/vodnik_pespoti/VODNIK_BESNISKA.pdf
- Pot Laze – Janče, W: http://www.rralur.si/html/po_projekti/ docs/vodnik_pespoti/VODNIK_LAZE_JANCE.pdf
- Šmarno – Savska pot, W: http://www.rralur.si/html/po_projekti/ docs/vodnik_pespoti/VODNIK_SMARNO_SAVSKA.pdf
- Pot na Katarino, W: http://www.rralur.si/html/po_projekti/ docs/vodnik_pespoti/VODNIK_KATARINA.pdf (Vir: Vodnik po regionalnih pešpoteh v Ljubljanski urbani regiji, W: http://www.rralur.si/html/po_projekti/ vodnik_po_regionalnih_pespoteh.html)
- Pot na Šmarno goro in Grmado, W: <http://www.smarnagora.com>

• POT KURIRJEV IN VEZISTOV NOV SLOVENIJE

Izhodišče: Veliko Trebeljevo

Trajanje: 8 ur (Veliko Trebeljevo – Ljubljana)

Info: Odbor za organizacijo Poti kurirjev in vezistov NOV Slovenije, Cigaletova 16, 1000 Ljubljana, Mile Gugleta
M: 031 379 568, Zora Sušnik Gornik T: 01 234 14 33, M: 031 628 057

Tiskani vodnik: Jože DOBNIK: Pot kurirjev in vezistov NOV Slovenije (Ljubljana, Društvo Domicilnega odbora kurirjev in vezistov NOV Slovenije, 2006)

Pot je speljana po vseh slovenskih pokrajinah od Prekmurja do Slovenske Istre. Pričetek je v Gančanih, konča pa se na Slavniku, kjer je bila od marca 1943 do osvoboditve kurirska postaja P-2, najjužnejša kurirska postaja na slovenskem ozemlju.

Na območju Mestne občine Ljubljana poteka iz vasi Veliko Trebeljevo do Prežganja, v smeri Janč, od tam pa preko Benince in sv. Urha v mesto Ljubljana.

• EVROPSKA PEŠPOT E6

Izhodišče: Janče

Trajanje: 3 ure (Janče – Veliko Trebeljevo – Kucelj)

Info: Komisija za evropske pešpote v Sloveniji (KEUPS), Večna pot 2, p. p. 71, 1000 Ljubljana, T: 01 470 00 50, F: 01 423 63 61, M: 041 657 560, E: prah.joze@volja.net, W: <http://eupoti.com/>

Tiskani vodnik: Dario CORTESE: Evropska pešpot E6 - Ciglarjeva pot od Drave do Jadrana (Ljubljana, Mladinska knjiga 2005)

Evropska pešpot E6 poteka od Radelj ob Dravi do Strunjana, del poti poteka tudi po območju Mestne občine Ljubljana. Od planinskega doma Janče krenemo proti Prežganju in nato do cerkve sv. Marjete. Pot se nadaljuje čez Veliko Trebeljevo do vzpetine Kucelj.

• EVROPSKA PEŠPOT E7

Izhodišče: Osolnik

Trajanje: 2 dneva (Osolnik – Vrhnika)

Info: Komisija za evropske pešpote v Sloveniji (KEUPS),
Večna pot 2, p. p. 71, 1000 Ljubljana, T: 01 470 00 50,
F: 01 423 63 61, M: 041 657 560, E: prah.joze@volja.net,
W: <http://eupoti.com>

Tiskani vodnik: Dario CORTESE: Evropska pešpot E7 –
Nadprudnikova pot od Soče do Mure (Ljubljana, Mladinska
knjiga 2006)

Začetek evropske pešpote E7 je mejni prehod Robič, konča
pa se na mejnem prehodu Hodoš. Najbližje Ljubljani poteka
del poti, ki je označen s točko 3 – Čez Polhograjsko hribovje
(glej vodnik). Izhodišče je vzpetina Osolnik, od koder
nadaljujemo pot na Govejk in na Tošč. S Tošča se pot spusti
v Selo nad Polhovim Gradcem in se nadaljuje na Črni vrh,
skozi Smrečje do Vrhnike.

• PLANINSKE POTI

Urejajo jih različna planinska društva, ki delujejo na
območju Mestne občine Ljubljana. Pri njih lahko tudi dobite
vse potrebne informacije o poteh.

PD Črnuče, Dunajska cesta 367, 1231 Ljubljana – Črnuče,
W: <http://www.pdcnuce.si>
Smeri in poti: Črnuče – Straška pot – vas Rašica; Črnuče
– vas Rašica – Zgornje Dobeno; spomenik Cenetu Štuparju
– Dobeno)

PD Medvode, Cesta kom. Staneta 12, 1215 Medvode,
W: <http://www.planinskodrustvo-medvode.si>
Smeri in poti: Medno – Golo brdo – Slavkov dom

PD Pošte in Telekom Ljubljana, Trg Osvobodilne fronte 16,
1000 Ljubljana, T: 01 431 61 14, E: pd.telekom@siol.net,
W: <http://www.pdrustvo-ptlj.si>
Smeri in poti: Podutik – Toško čelo – Topol

PD Rašica, Prušnikova ulica 99, 1210 Ljubljana Šentvid,
M: 041 699 078, W: www.rasica.org, E: info@gorsko-vodnistvo.com

Smeri in poti: Vas Rašica – dom pod Koščevim vrhom; Šentvid
– Stanežiče – Bormes; Trzin – Dobeno – dom pod Koščevim
vrhom; Črnuški most – vas Rašica – dom pod Koščevim vrhom;
Gameljne – planinski dom Rašičke čete; Pot markacistov (Zg.
Gameljne); vas Rašica – čez reber – dom pod Koščevim vrhom
(LMP); Povodje - Koščev vrh (LMP 2); Šentvid – Toško čelo

PD Šmarna gora, Pločanska ulica 8, 1211 Ljubljana Šmartno,
W: www.pdsmarnagora.si

Smeri in poti: Skaručna – Šmarna Gora; Zavrh – Sedlo;
Pogačnikova plezalna pot na Grmado (izhodišče Vikrče);
Westrova pot (Vikrče – Grmada - Sedlo) (LMP 1); Partizanska
steza; Pot Svobode (izhodišče Zatrep); Čez Peske (izhodišče
Spodnje Pirniče); Čez Zatrep – priključek na pot Čez Zg.
kuhinjo; Mazijeva steza (izhodišče Zatrep); Šmartno –
priključek na romarsko pot; Kovačeva steza (izhodišče Vikrče
– gostilna Kovač); Pot čez Spodnjo Kuhinjo (izhodišče Tacen);
Vikrče – Medno – cesta za Golo Brdo (LMP 13); Romarska pot
(izhodišče Tacen)

PD Vevče, Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana Polje,
M: 031 201 046
Smeri in poti: Kucelj – Trebeljevo – Prežganje – Janče (LMP
5); Papirniška (vevška) pot (izhodišče Pečar)

PD Litija, Ulica Mire Pregljeve 1, p.p. 16, 1270 Litija,
E: pd_litija@email.si, W: <http://www.pdrustvo-litija.si>
Smeri in poti: Badjurova pot (Laze – Janče; Veliko Trebeljevo
– Obolno; Veliko Trebeljevo – Janče;); Zalog – Podgrad
– Vnajnarje – Janče; Litija – Širmanski hrib – Mala Štanga
– Janče; Jevnica – Janče)

PLANINSKE POTI UPORABLJATE NA LASTNO ODGOVORNOST

USE OF HIKING PATHS AT YOUR OWN RISK

DIE BENÜTZUNG DER BERGWEGE ERFOLGT AUF EIGENE VERANWORTUNG

GLI ESCURSIONISTI PERCORRANO QUESTI SENTIERI SOTTO PROPRIA RESPONSABILITÀ

VOUS EMPRUNTEZ LES SENTIERS SOUS VOTRE PROPRE RESPONSABILITÉ

(Vir: PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, Dvoržakova 9, 1001
Ljubljana, T: 01 434 56 80, E: planinska-zveza@pzs.si)

2 GOZDNE UČNE POTI

• GOZDNA UČNA POT PO ŠMARNOGORSKI GRMADI

Izhodišče: Vikrče, bližina gostilne Kovač

Trajanje: 3 – 4 ure, krožna pot

Kontakt: Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), OE Ljubljana, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana

Tiskani vodnik: ZGS, OE Ljubljana (Tržaška 2, Ljubljana), MOL

– Odsek za razvoj podeželja in upravne zadeve (Zarnikova 3, Ljubljana) in v gostilni Ledinek na Šmarni gori.

T: 01 241 06 00, E: OELjubljana@zgs.gov.si

Pot se začne in konča v Vikrčah, v bližini gostilne Kovač. Iz Vikrč se vzpnemo na Grmado (676 m.n.v.), na šmarnogorskem sedlu pa se pot obrne navzdol. Po poti je razvrščenih 14 stojšč, opremljenih s tablami, katerih vsebina opozarja na zanimivosti, vezane na raznolikost gozda, skozi katerega hodimo, na sedmih so navedena imena gozdnih združb, ki poraščajo tla v okolici. Na vrhu Grmade je razgledna tabla, ki pomaga obiskovalcem pri prepoznavanju okolice.

Gozdna učna pot po šmarnogorski Grmadi je bila ena prvih gozdnih učnih poti v Sloveniji, saj je bila urejena že leta 1974. Namenjena je šolarjem, planincem, izletnikom, rekreativcem. (Gozdna učna pot po šmarnogorski Grmadi, Marijana Tavčar, MOL 2002)

• PONUDBA OB POTI

Gostilna KOVAČ

Vikrče 29

1211 Vikrče pri Ljubljani

T: 01 511 65 52

Odpiralni čas: vsak dan 7h – 20h (pozimi do 22h), četrtek in petek zaprto

Ponudba: domače slovenske jedi

Gostilna LEDINEK na

Šmarni gori

Šmarna Gora 4

1211 Ljubljana Šmarna gora

T: 01 511 65 55

Odpiralni čas: vsak dan 7h – 20h

Ponudba: domače slovenske jedi, planinski čaj, preste.

• GOZDNA NARAVOSLOVNA UČNA POT MALI VRH

Izhodišče: Turistična kmetija Kamnikar

Trajanje: 2,5 ure, krožna pot

Kontakt: Zavod za gozdove Slovenije (ZGS),

OE Ljubljana, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana

Tiskani vodnik: ZGS, OE Ljubljana (Tržaška 2, Ljubljana), MOL

– Odsek za razvoj podeželja in upravne zadeve (Zarnikova 3, Ljubljana) in na Turistični kmetiji Kamnikar.

T: 01 241 06 00, E: OELjubljana@zgs.gov.si

Izhodišče in cilj poti sta pri Turistični kmetiji Kamnikar v Malem Vrhu. Učna pot poteka po delu poti, ki obkroža zaselek Mali Vrh pri Trebeljevem. Zasnovana je kot knjiga o naravi in gozdu v njej. Pot popelje obiskovalca po travnih poljanah, gozdnih lazih in gozdu. Poudarek je na spoznavanju zgradbe in življenja gozda ter delovanja narave. Opremljena je s 15 vsebinskimi in z osmimi informacijskimi tablami, ki s svojo vsebino spremljajo posamezne konkretne pojave v naravi. Namenjena je zelo širokemu krogu obiskovalcev: naključnim sprehajalcem, šolarjem, lastnikom gozdov, ljubiteljem narave in tudi tistim, ki že precej vedo o gozdu.

• PONUDBA OB POTI

Turistična kmetija KAMNIKAR

Mali Vrh 3, 1129 Ljubljana Zalog

T: 01 366 90 23

Odpiralni čas: petek, sobota in nedelja po predhodnem naročilu

Ponudba: izletniški turizem, mošt, kolone, kruh, sadje in izdelki iz sadja, pecivo.

IV PRAVILA OBNAŠANJA

- V naravi nismo sami. Zato ne povzročajmo nepotrebnega hrupa!
- Psi lahko preplašijo gozdne živali, zato jih imejmo na vrvicah!
- Smeti pospravimo v nahrbtnik in jih ne puščajmo ob poteh!
- Ne nabirajmo rastlin in ne uničujmo po nepotrebem!
- Gobe in druge gozdne sadeže nabirajmo v zmernih količinah!
- Ne pobirajmo kmetijskih pridelkov ob poti in ne hodimo po nepokošenih travnikih!
- Ne sekajmo in ne uničujmo drevja!
- Ne uničujmo opreme poti (usmerjevalne table, klopce itd.)!

Založnik: Mestna občina Ljubljana, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet,
Odsek za razvoj podeželja in upravne zadeve, Zarnikova 3, 1000 Ljubljana,
T: 01 306 43 01, F: 01 306 43 03

Idejna zasnova vsebine in besedilo: Maruška Markovčič, Nataša Smerdelj
Grafična realizacija: Studio Uno po celostni podobi tiskovin Zavoda za turizem
Ljubljana

Fotografije: Oskar Karel Dolenc, Maruška Markovčič, Nataša Smerdelj, Polona
Štefanič, Alenka Veber
Ljubljana 2008

V POHODI – ŽIGI

POHOD PO BOROVIČEVI POTI

POHOD PO KOSTANJEVI POTI

POHOD PO KROŽNI POHODNI POTI POD PUGLEDOM

POHOD PO OSTROVRHARJEVI POTI

POHOD PO LJUBLJANSKEM BARJU

